

België, Poetin en de (on)macht van de oligarchen

Date : 28 februari 2022

1.275 miljard dollar. Dat is naar schatting de omvang van de Russische vermogens in handen van oligarchen die zijn geparkeerd op buitenlandse offshore rekeningen. 30 jaar lang al boekt Rusland jaarlijks een overschot op haar handelsbalans dank zij voornamelijk de uitvoer van grondstoffen en energie. Maar van die financiële overschotten is bijna niets terug te vinden op de officiële rekeningen van Rusland. Die massa aan buitenlands vermogen zou wel eens de achillespees kunnen zijn van het regime van Poetin. Maar zullen de buitenlandse mogendheden, met het Verenigd Koninkrijk voorop, het aandurven om die oligarchen aan te pakken en op die manier Poetin te verzwakken? De oligarchen zitten goed ingebed in enerzijds de offshore structuren en anderzijds in de bestaande netwerken van grote vermogens. De komende dagen laten we u kennis maken met enkele van die oligarchen en hun banden met België.

Filip Novokment, Thomas Piketty en Gabriel Zucman berekenden dat Rusland sinds het begin van de jaren negentig elk jaar enorme handelsoverschotten realiseerde. Normaal moest dat uitmonden in een grote accumulatie van overzeese activa. Toch laten officiële statistieken zien dat Rusland in het buitenland slechts matig meer activa dan passiva heeft. Hoe is dat mogelijk? De voor de hand liggende verklaring is dat rijke Russen grote bedragen afkomen en in het buitenland parkeren. De bedragen die ermee gemoeid zijn, zijn verbijsterend. Novokment schat dat in 2015 de verborgen buitenlandse rijkdom van rijke Russen ongeveer 85 procent van het Russische BBP bedroeg. De overgrote meerderheid van die rijkdom zit in offshore constructies. De zichtbare top van de ijsberg zijn de luxueuze jachten, de investeringen in sportclubs en de aanzienlijke vastgoedinvesteringen van de oligarchen.

Hun bestaan wordt gedoogd door Poetin die af en toe toeslaat en een hardhandig voorbeeld stelt onder zijn financiële achterban. Poetin is in eerste instantie een militair. Geld is geen doel maar een middel. De buitenlandse Russische vermogens zijn tegelijk kwetsbaar en weer niet. Kunnen, willen en durven de democratische regeringen achter deze bezittingen aan gaan, zo vraagt ook de Amerikaanse economist Paul Krugman zich af. Er zijn hier twee ongemakkelijke feiten, merkt hij op. Ten eerste is een aantal invloedrijke mensen, zowel in het bedrijfsleven als in de politiek, financieel diep verstrikt in de Russische kleptocratie. Dit geldt vooral in Groot-Britannië. Ten tweede zal het moeilijk zijn

om achter witgewassen Russisch geld aan te gaan zonder het leven van alle witwassers moeilijker te maken, waar ze ook vandaan komen. Hoewel Russische plutocraten misschien de wereldkampioenen in die sport zijn, zijn ze nauwelijks uniek: ultrarijke mensen over de hele wereld hebben geld verborgen in offshore-rekeningen. Ook politici.

De komende dagen laten we u kennismaken met een aantal van die oligarchen. En vooral met de banden die ze hebben met ons land.